

PORT INFORMACE PRO PACIENTY

CO JE TO PORT?

Port je speciální katétr tvořený aplikační komůrkou a vlastním katétrem, vedoucím do velké cévy.

Portová komůrka je uložena pod kůží a je do ní, podle potřeby, zavedena speciální tzv. Huberova jehla.

Ta je tvarována tak, aby při zavedení nepoškodila membránu portové komůrky.

KDY VÁM LÉKAŘ NABÍDNE ZAVEDENÍ PORTU?

- Když nemáte dostatečně kvalitní cévy pro podání léčby.
- Pokud lékař plánuje kontinuální chemoterapii nebo dlouhodobou léčbu bolesti.
- Pokud potřebujete dlouhodobě opakovaný žilní přístup.

Z ČEHO SE SKLÁDÁ PORTOVÝ SYSTÉM?

Port se skládá z komůrky se silikonovou membránou a katétru (hadičky) vedoucího pod kůží do velké cévy.

JAK SE PORT ZAVÁDÍ?

Port se zavádí při plánované krátkodobé hospitalizaci, v místním znecitlivění kůže a podkoží v místě určeném pro zavedení portu. To znamená, že při zavádění portu nebudete uspán(a). Před výkonem je třeba vyšetřit krvácivost a srážlivost krve a hodnoty krevního obrazu. Ošetřující lékař Vás bude o potřebných vyšetřeních informovat.

Před výkonem budete požádán(a) o písemné vyjádření souhlasu s provedením výkonu.

Průhledné krytí

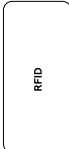
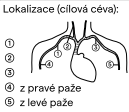

JAK BUDETE PEČOVAT O ZAVEDENÝ PORT?

Po zavedení portu budete na kůži pozorovat jednu větší a jednu menší ránu. Obvykle se tyto malé ranky dobře zhojí. Jedna ranka se nachází blízko komůrky portu a slouží k jejímu uložení. Komůrka bude hmatná a někdy bývá její obrys i dobře viditelný pod kůží. Druhá ranka vzniká zakládáním vlastního katétru. V případě, že stehy nejsou vstřebatelné, budou z obou ran odstraněny podle průběhu hojení 10. až 14. den po zavedení portu. Po odstranění stehů místo jemně omývejte vlažnou vodou a mýdlem. Osušte jemným přikládáním čistého ručníku. V případě prodlouženého hojení Vám poskytne konzultaci chirurg nebo sestra – konzultantka pro hojení ran.

K ČEMU SLOUŽÍ PORTOVÝ PRŮKAZ?

Před propuštěním z nemocnice Vám bude vydán portový průkaz, který slouží k záznamu péče o port. Obsahuje kromě Vaší identifikace a data zavedení portu také kontaktní telefonní číslo, informace o rizikových příznacích, o intervalu proplachů portu. **Portový průkaz noste vždy s sebou k ambulantní péči, vyšetření CT i hospitalizaci.**

	PORT PRŮKAZ NOSITELE	Identifikační štítek pacienta s číslem průkazu
Datum zavedení ..... provedl lékař(ka)		
Poučení pacienta po zavedení portu dne ..... provedl(a)		
Lokalizace (cílová céva): ① ② ③ ④ z pravé paže ⑤ z levé paže	IMPLANTÁT: lot. .... samovstřebávací stehy ANO NE kompatibilní s MR ANO NE angiodynamický port ANO NE síla katétru ..... Fr ..... doporučená délka jehly ..... mm materiál: SILIKON POLYURETAN	
Kontrola systému po zavedení provedena dne		
provedla lékař(ka)		
Extrakce stehů provedena dne ..... provedl(a)		
Identifikační nálepka katétru		

JAKÉ JEHLY MOHOU BÝT DO PORTU ZAVÁDĚNY, JAK JE ZÍSKÁTE?

Budete-li léčen(a) na odděleních nebo stacionáři v MOÚ, budou Vám vždy speciální portové jehly poskytnuty. Pokud budete mít zájem koupit si tuto jehlu pro použití mimo MOÚ, je možné si ji zakoupit v lékárně MOÚ.

OBYČEJNÉ INJEKČNÍ JEHLY NEMOHOU BÝT DO PORTU NIKDY ZAVÁDĚNY – HROZÍ RIZIKO POŠKOZENÍ MEMBRÁNY!

JAK JE KRYTA JEHLA ZAVEDENÁ DO PORTU?

Při krátkodobé (jednodenní) aplikaci, po odběru krve, po proplachu portu, kryjí sestry jehlu nebo místo po vpichu jehly sterilním jednorázovým neprůhledným krytím (výměna 1x za 3 dny).

Při kontinuální aplikaci chemoterapie obvykle sestry pro lepší kontrolu místa vpichu použijí průhledné krytí (výměna 1x za 5 dní).

Pokud budete hospitalizován(a), sestra na krytí vyznačí hodinu a datum další plánované výměny krytí. Důležité je udržovat krytí suché, čisté a dobře přilepené – jedině tak je port chráněn před infekcí.

JAK DLOUHO MŮŽE ZŮSTAT JEHLA ZAVEDENA DO PORTU?

Maximální délka zavedení jehly je 5 dnů – v mimořádných případech (podle ordinace lékaře) i déle.

CO JE TO PROPLACH PORTU A JAK ČASTO JE NUTNÝ?

Proplachem portu se ověřuje průchodnost systému a jeho správná funkce. Po zavedení jehly do komůrky portu sestra odsaje předcházející obsah katétru. Ověří, zda je přítomen „návrát krve“, pak důkladně propláchne katétru fyziologickým roztokem (10–20 ml).

Pokud není port používán k léčbě, vyšetření nebo odběru krve, je interval proplachu 1x za 6–8 týdnů.

Proplach se provádí po každé aplikaci, odběru krve nebo podání kontrastní látky.

Jestliže dojde k ucpání systému, není možné jej nadále používat!

Předcházejte, prosím, pravidelnými kontrolními proplachy znehodnocení Vašeho portového systému.

CO VŠECHNO MŮŽEME PORTEM APLIKOVAT?

Portem Vám mohou být aplikovány:

- chemoterapie a cílená léčba,
- infuze,
- transfuze (převod krve),
- analgetika (léky proti bolesti),
- antibiotika, antivirotika,
- výživa.

Portem, který je na průkazu označen jako angiodynamický, může být vysokou rychlostí aplikována kontrastní látka před vyšetřením CT.

JE MOŽNÉ PORTEM ODEBÍRAT KREV?

Na většinu běžných laboratorních vyšetření je možné odebírat krev z portu.

JAKÁ JSOU RIZIKA PŘI POUŽÍVÁNÍ PORTU?

Největším rizikem pro pacienta je infekční komplikace projevující se již krátce po proplachu portu nebo po aplikaci portem teplotou a třesavkou. Tento stav neprodleně hlase ošetřujícímu lékaři, sestře, nebo telefonujte na kontaktní číslo uvedené na portovém průkazu.

KTERÉ DALŠÍ NEŽÁDOUCÍ PŘÍZNAKY MUSÍTE HLÁSIT?

Sestře vždy oznamte:

- Odlepené, promáčené, prosáknuté krytí zavedené jehly.
- Pokud se změní poloha portu pod pokožkou.
- Vždy, když pocítíte bolest, štípání, pálení, tlak při aplikaci do portu.
- Pokud v průběhu aplikace zjistíte, že kolem jehly dochází k obtékání.
- Pokud je zarudlá pokožka v okolí zavedené jehly nebo vznikne citlivost – otok v průběhu katétru pod pokožkou.
- Pokud dávkovací pumpa signalizuje ukončení dávkování.
- Pokud pocítíte brnění paže na straně zavedeného portu nebo se objeví bolest v oblasti krku.

V případě nejasností, dotazů či komplikací se obraťte, prosím, na ošetřující personál.

UPOZORNĚNÍ:

CHRAŇTE OBLAST ZAVEDENÉHO PORTU PŘED NÁRAZEM. FYZICKOU A SPORTOVNÍ AKTIVITU VŽDY KONZULTUJTE S OŠETŘUJÍCÍM LÉKAŘEM.

Kontaktní telefon

Po–Pá 7.00 – 15.00

Stacionář T 543 136 304

Odpolední a noční hodiny

So–Ne

T 543 136 805

Informační a edukační centrum MOÚ

Masarykův onkologický ústav
Žlutý kopec 7, 656 53 Brno

CV3/2022/1

Tyto materiály jsou autorským dílem Masarykova onkologického ústavu a jsou chráněny zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Rozmnožování, rozšiřování či jiné užívání těchto materiálů bez písemného souhlasu Masarykova onkologického ústavu je nepřípustné.
Copyright © 2022 MOÚ